

Jas de Vet, broodvisser in het Geestmerambacht

Jasper of Jas de Vet was beroepsvisser in het Geestmerambacht. Het gebied, dat hij beviste, liep van Koedijk tot Langedijk, dus een heel groot gebied.

Hij werd in 1907 geboren te Schoorldam, gemeente Warmenhuizen, als zoon van Piet de Vet en Guurtje Beets en hij huwde in 1927 met Willempje (Wil) Cornelia Dientje ter Plegt, dochter van Willem ter Plegt, timmerman te Warmenhuizen, en Guurtje Barsingerhorn. Ze woonden in Oostwijk, thans Burg. W. Kooimanstraat 8.

Zijn vader was direct na de Eerste Wereldoorlog naar Koedijk gekomen en daar een smederij en fietsenmakerij begonnen.

Aanvankelijk had Jas, die geen diploma's had, omdat een opleiding voor een beroep er in die tijd niet in zat, diverse baantjes, o.a. was hij rijwielhersteller. Daarna heeft hij de spullen van de vissers Arie Koning en Jan Hart overgenomen en werd hij broodvisser in het Geestmerambacht.

Hij was in het visseizoen van 's-ochtends half zes tot 's-middags vijf, zes uur, zonder middagpauze, met zijn bootje in het Ambacht. Dat klinkt misschien wel romantisch, maar was wel heel zwaar.

Elke dag zag er zo'n beetje hetzelfde uit, hij voer langs zijn 61 fuiken, lichtte deze, verzamelde de vis in de beun van zijn schuitje en bracht de vracht dan naar zijn twee viskaren in de Nauertogt.

Hier werd de vis opgeslagen tot er genoeg was om te verkopen bij de visrokerij van Jan Vlugt in Broek op Langedijk.

(Een beun is een ruimte in de schuit, met water, om de vis levend te bewaren en een viskaar is een houten bak met gaten, die drijft in het water, ook dienende om de vis levend te bewaren)

Soms werd ook paling geleverd aan een opkoper uit Akersloot, die met een boot langs kwam in het Noord-Hollands Kanaal.

Om de fuiken te herkennen hadden ze z.g. stokmerken. Het merk van Jas de Vet was geel-zwart. Een collega van hem uit Koedijk, Jan Tiesjema, had als merk de kleuren rood-wit-rood.

De zoon van Jan Tiesjema, Jan Jr. is overigens nog steeds als visser werkzaam.

Er werd gevist op paling. Met de bijvangst van zeelt, die bijna niets opbracht en snoek, die ook niet veel opbracht en bovendien de netten kon vernielen, was hij niet zo blij.

Later was de zeelt uit het Ambacht verdwenen, werd de waterkwaliteit minder en moest er zelfs aal geplant worden.

Het was in dit beroep geen gemakkelijk bestaan, zeker niet in de winter, wanneer niet kon worden gevist.

In deze rustige tijd maakte hij hoepels voor de fuiken en werden netten geboet. Ook maakte hij complete fuiken, die aan de groothandel werden geleverd.

Maar als er ander los werk was, bij een boer, bouwer of conservenfabriek Peter Verburg, werd dit ook door hem gedaan. Maar als er ijs in de sloten lag, hakte hij ook een bijt om in te vissen. Naast de visserij is Jas ook nog, om wat bij te verdienen, besteller bij de posterijen geweest in

losse dienst. Hij werkte dan in de avonddienst van 17.20 uur tot 21.00 uur. Dit werk heeft hij zo'n 10 jaar gedaan naast zijn visserij. Hij had daar ook in volledige vaste dienst kunnen komen, maar dat wilde hij toch niet.

En dan waren er nog de stropers, die in het donker het Ambacht invoeren om met poeren paling te vangen of fuiken te zetten.

Een poer is een soort vistuig, bestaande uit een lijn, waaraan van onderen een tros van in hun lengte aan draden geregen wormen bevestigd is, met daarboven een stukje lood als gewicht. De poer wordt aan een stok vastgemaakt en bij het vissen, meestal dicht bij de bodem op en neer bewogen, zodat de paling kan aanblijven.

Het was verboden, maar werd toch gedaan.

Jas heeft zich daar nooit zo druk om gemaakt. Hij was al lang blij dat zijn fuiken niet werden leeggehaald door de stropers.

Hij heeft zelfs wel paling verkocht aan “poerders”, die niets gevangen hadden en niet zonder vis thuis wilden komen. Ook heeft hij wel eens de fuiken gerepareerd voor een kennis/stroper.

Thuis werd regelmatig vis gegeten en Klepper, de visboer uit Bergen, kwam wekelijks bij hen langs met vis en had aan dit gezin een goede klant.

De familie De Vet was gek op vis.

Alleen, als vader op zondag thuis was en er echt “zondags” werd gegeten, b.v.....snoek, konden de kinderen dit wel eens niet zo waarderen.

Zoon Jas Jr. is een enthousiaste hengelaar. Hij heeft eens een beker gewonnen met de vangst van een snoek van 107 cm, waarlijk een hele grote jongen. Zij vader heeft deze vangst nog gezien.

Kort daarna is hij overleden op 86 jarige leeftijd.

Jas de Vet en Cor Visser